

**RIKTLINJER FÖR EKONOMISKT BISTÅND
SOCIALFÖRVALTNINGEN KAPITEL 4**

Hedemora kommun 2007

Socialförvaltningen

1. BAKGRUND

Riksdagen har beslutat om en ny socialtjänstlag (SoL), som trädde i kraft januari 2002. Lagändringen innebar bl.a. att rätten att överklaga beslut om bistånd har utvidgats. Vidare har socialtjänstlagen kapitelindelats, barnperspektivet ytterligare betonats, tillsyn av socialtjänst förstärkts m.m. Gällande ekonomiskt bistånd ser lagen och framförallt tankarna med lagen ut i stort sett som den gjorde vid senaste lagändringar i januari 1998.

Det ekonomiska stödet till försörjning är uppdelat i en *schabloniserad del* och en *icke schabloniserad del*. Försörjningsstödet schablon är fr.o.m. 1 januari, 1998 en lagstadgad norm för hela riket, en riksnorm. Riksnormen, som fastställts av regeringen, ska ge den enskilde rätt till samma ersättning oavsett var i landet man bor. Den icke schabloniserade delen ger den enskilde rätt till ersättning för skäliga kostnader för ett antal behovsposter än de som ingår i riksnormen.

När det gäller *bistånd i andra fall* får Omsorgsnämnden i varje enskilt fall besluta om bistånd skall beviljas. Detta ger kommunen möjlighet, ej skyldighet, att ge bistånd utöver ”skälig levnadsnivå” om det finns skäl för detta.

Olika besvärsregler gäller för de olika biståndsformerna. De flesta ansökningar om bistånd från socialtjänsten går att överklaga genom *förvaltningsbesvär*, vilket innebär att länsrätt/kammarrätt prövar skäligheten i det enskilda fallet och kan sätta ett annat beslut i dess ställe.

Beslut om bistånd *i andra fall* kan endast överklagas genom *kommunalbesvär*. Det innebär att skäligheten i beslutet inte kan prövas. Besluten kan endast upphävas om det t.ex. strider mot lag eller annan författning.

BISTÅNDSFORM OCH BESVÄRSREGLER

4 kap. SoL

1 §

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till sin försörjning (försörjningsstöd) och sin livsföring i övrigt. Genom biståndet skall den enskilde tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet skall utformas så att det stärker möjligheterna att leva ett självständigt liv.

2 §

Socialnämnden får ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det.

3 §

Försörjningsstöd lämnas för skäliga kostnader för:

1. livsmedel, kläder och skor, hem och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning, telefon och TV-avgift.
2. boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.

Riksnorm gäller för skäliga kostnader för första stycket. Omsorgsnämnden kan vid särskilda skäl beräkna dessa kostnader till högre eller lägre nivå.

4 – 6 §§

Reglerar hur Omsorgsnämnden får begära att den som uppbär försörjningsstöd under viss tid skall delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.

Beslut som fattas med stöd av 4 kap. 1, 3 och 5 §§ SoL kan överklagas med s.k. förvaltningsbesvär enligt 16 kap. 3 § SoL.

Vid förvaltningsbesvär skall den enskilde skriftligen inkomma med sin besvärshandling till den nämnd som fattat det överklagande beslutet.

Överklagandet skall inkomma till nämnden inom tre veckor från att den klagande fått del av beslutet. Nämnden har möjlighet att, enligt förvaltningslagen 27 §, ändra sitt beslut. I andra fall skall nämnden sända skrivelsen och övriga handlingar till Länsrätten som därefter kommer att fatta beslut i ärendet. Ett sådant beslut skall verkställas omedelbart.

Beslut som fattas med stöd av 4 kap. 2 § kan endast överklagas med laglighetsprövning enligt kommunallagen. I dessa fall prövar Länsrätten beslutet gällande om det är fattat i laga ordning, om beslutet hänför till något som ej är en angelägenhet för kommunen, om den som fattat beslutet överskridit sina befogenheter eller om beslutet strider mot lag eller annan författning. Det är på dessa grunder länsrätten har möjlighet att upphäva beslutet, men de sätter ej något annat beslut istället för de överklagande besluten.

Personliga kostnader inom riksnorm

	Barn och ungdomar							Vuxna	
	0 år	1-2 år	3 år	4-6 år	7-10 år	11-14 år	15-18 år	Ensamstå	Sambo
Livsmedel	690	770	770	1000	1060	1 210	1 410	1 530	2 490
Dito utan lunch 5 d/v	560	610	610	780					
Kläder/skor	280	380	380	410	440	460	500	490	990
Fritid/lek	40	130	130	230	340	410	410	380	750
Hygien	500	440	120	80	90	140	180	240	540
Barn- och ungdörs	50	50	50	50	50	50	50		
SUMMA									
Utan lunch 5 d/v	1 430	1 610	1 290	1 550					
Alla måltider	1560	1 770	1 450	1 770	2 270	2 550	2 510	2 640	4 770

Gemensamma hushållskostnader inom riksnorm

	Antal medlemmar i hushållet							
	1 pers	2 pers	3 pers	4 pers	5 pers	6 pers	7 pers	
Förbrukningsvaror	110	130	210	240	280	340	370	
Dagstidningar, telefon TV-licens m.m	720	800	950	1 100	1 250	1 400	1 540	
Summa	830	930	1 160	1 340	1 530	1 740	1 910	

SOCIALBIDRAG/FÖRSÖRJNINGSSTÖD 2007

Riksnormen för ett hushåll under 2007 utgör summan av de personliga kostnaderna för samtliga medlemmar i hushållet och de gemensamma hushållskostnaderna beräknade enligt följande tabeller.

För hushåll med fler än 7 personer beräknas kostnaden för varje tillkommande hushållsmedlem som skillnaden mellan hushåll med 6 respektive 7 personer. För en vuxen person som inte är att anse som samboende, men som ingår i hushållsgemenskap med flera personer beräknas normen som personliga kostnader för ensamstående plus kvoten av de gemensamma kostnaderna för hushållet och antalet medlemmar i hushållet.

BISTÅND I ANDRA FALL ENLIGT 4 KAP. 2 § SoL

Omsorgsnämnden får ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det.

Bestämmelsen ger kommunen befogenhet, men ingen skyldighet, att utge bistånd i andra fall än vad som omfattas av 1 §. Nämnden får således bevilja bistånd utöver skälig levnadsnivå. Detta bistånd kan återkrävas av den enskilde under förutsättning att biståndet getts under villkor om återbetalning.

Exempel på bistånd som kan ges under denna paragraf är:

- Skuldsanering

Ansökan som beviljas eller avslås enligt denna paragraf kan ej överklagas med förvaltningsbesvär.

2. INLEDNING

Individuell behovsprövning föreligger alltid – riktlinjer ska ses som en anvisning till hur ärendet ska handläggas i normalfallet. **Barnperspektivet måste alltid beaktas och hänsyn till barnets bästa skall tas.**

Kännetecknen

Följande fyra kännetecknen ska prägla handläggningen, bedömningen och beslut angående ekonomiskt bistånd:

- Hög tillgänglighet
- Respektfullt bemötande
- Effektiv handläggning
- Hög trovärdighet

Begrepp som används

Behovsperioder:

Kortvarigt behov	3 månader eller mindre
Längre behov	4 – 6 månader
Långvarigt behov	mer än 6 månader

Prisbasbeloppet år 2007 är 40 300: -. Viss procent av basbeloppet används som riktlinje vid vissa bedömningar.

Särskilda grupper av sökanden

I detta avsnitt tas vanliga frågeställningar upp som är knutna till vissa avgränsande grupper.

Arbetslösa

Då den som söker ekonomiskt bistånd enligt SoL 4 kap. och är arbetslös men arbetsför ska följande villkor ställas:

- Vara inskriven på Arbetsförmedlingen.
- Aktivt söka arbete inom varierande yrkesområden.
- Ta anvisade arbeten förutsatt att det motsvarar hans eller hennes fysiska och psykiska förutsättningar.
- Delta i av Arbetsförmedlingen anvisad arbetsmarknadspolitisk åtgärd.
- Vid behov delta i svenskundervisning.

Socialtjänsten kan även kräva att den sökande under begränsad tid deltar i kommunal verksamhet som är kompetenshöjande och syftar till att ge den arbetslöse större förutsättning att få arbete. Det kan vara t.ex. arbetssökarverksamhet eller arbetsträning i kommunal regi.

Socialtjänsten ska samverka med andra berörda myndigheter.

Handlingsplan ska upprättas tillsammans med den sökande och Arbetsförmedlingen. Av handlingsplanen ska framgå vad Socialtjänsten respektive den sökande ska bidra med för att erhålla/uppå syftet med egen försörjning. Socialtjänsten ska verka för att den arbetslöse aktiverar egna resurser. För att nå ett gott resultat för den enskilde är det viktigt att kraven kombineras med aktiva och stödjande insatser. Stöd- och motivationssamtal skall ingå men även en skyldighet för den arbetslöse att redovisa sitt arbetssökande. Sådana redovisningar får dock inte formuleras för hårt. Socialtjänstens krav på intensiteten i och redovisningen av arbetssökande måste vara individuellt anpassade och rimliga i förhållande till sökandes ålder, utbildning och arbetslivserfarenhet.

Om det inte finns några särskilda skäl för undantag är huvudprincipen att försörjningsstödet inte ska kompensera för den avstängning från ersättning som det medför att säga upp sig på egen begäran eller att sjukpenning blir indragen. Den arbetslöse är berättigad till försörjningsstöd fr.o.m. den dag rätt till arbetslöshetsersättning inträder. Socialtjänstens ansvar i en akut nödsituation får dock inte glömmas bort.

Praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet

Enligt SoL 4 kap. 4 § får Socialtjänsten begära att den som uppbär försörjningsstöd under viss tid skall delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat beredas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd, och

- inte har fyllt 25 år, eller
- har fyllt 25 år men av särskilda skäl är i behov av kompetenshöjande insatser, eller
- följer en utbildning med tillgång till finansiering i särskild ordning men under tid för studieuppehåll behöver försörjningsstöd.

Praktik eller kompetenshöjande verksamhet som avses i första stycket skall syfta till att utveckla den enskildes möjligheter att komma in på arbetsmarknaden eller, där så är lämpligt, på en fortsatt utbildning. Den skall utformas med skälig hänsyn till den enskildes individuella önskemål och förutsättningar.

Om den enskilde utan godtagbara skäl avböjer att delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet som anvisats enligt 4 § kan fortsatt försörjningsstöd vägras eller nedsättas. Detsamma gäller om han eller hon utan godtagbara skäl uteblir från praktiken eller den kompetenshöjande verksamheten enligt SoL 4 kap. 5 §. Beslut enligt SoL 4 kap 5 § kan överklagas med förvaltningsbesvär.

Studerande

Ungdomar under 21 år som studerar på gymnasium.

Föräldrarna har försörjningsplikt enligt föräldrabalken för ungdomar mellan 18 och 21 år som går på gymnasium. Undantagna är ungdomar som gör avbrott i studierna på mer än 1 år eller som återupptar studierna efter fyllda 19 år. I de fall föräldrarna har försörjningsplikt ska ungdomen räknas som barn i hushållet om det inte finns särskilda skäl för att ungdomen ska ha bistånd som eget hushåll. Sådana skäl kan vara att föräldrarna inte har möjlighet att ta sitt

ansvar och den unge behöver samhällets stöd eller att den unge flyttat till eget boende i samråd med socialtjänsten.

Ungdomar som fyllt 19 år och som vill återuppta gymnasiestudier utgör i vissa fall en mellan-grupp som kan få problem med försörjning. Föräldrarna har inte längre försörjningsplikt och bidrag/lån inom de vanligaste studiestödssystemen kan man få först det år man fyller 20 år. Om den unge är arbetslös och inte kan försörjas av föräldrarna och om Arbetsförmedlingen inte kan erbjuda arbetsmarknadsåtgärd kan försörjningsstöd beviljas tills den unge kan få studiemedel.

Man måste alltid utreda föräldrarnas möjlighet till betalningsförmåga innan beslut om bistånd tas (FB 7 kap.)

Vuxenstuderande på grundskolenivå.

Grundskolenivå avser studier t.o.m. årskurs 9. Försörjningsstöd kan beviljas arbetslösa som påbörjar studier på grundskolenivå. Möjligheter till statligt studiestöd eller andra former av stöd skall undersökas. Samråd ska ske med Arbetsförmedlingen för samordning av insatser.

Bidragdelen i studiemedlet skall alltid sökas. Beslut fattas av socialutskottet.

Vuxenstuderande på gymnasienivå.

För vuxenstuderande på gymnasienivå är huvudregeln att de ska försörja sig genom de statliga studiefinansieringsformer som finns. En individuell behovsprövning kan dock ske och undantag kan t.ex. göras i följande fall:

- Studierna ingår i en arbetsplan som Arbetsförmedlingen och Socialtjänsten gemensamt gjort.
- Vid flerårig arbetslöshet.
- Om studierna är en förutsättning för att den arbetslöse i framtiden ska bli självförsörjande.
- Studier ingår i rehabilitering.

Bidragdelen i studiemedlet skall alltid sökas. Beslut fattas av socialutskottet.

Studier på högskolenivå.

Försörjningsstöd beviljas inte under pågående studier. Undantag kan göras för en akut nödsituation då reducerat försörjningsstöd kan beviljas.

Bistånd till studerande under studieuppehåll.

Enligt SoL 4 kap. får Socialtjänsten begära att studerande som under studieuppehåll behöver försörjningsstöd ska delta i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.

För att ha rätt till försörjningsstöd ska den studerande kunna visa att de i god tid sökt feriearbete då inkomstbortfallet är en förutsebar situation.

Studiemedlen ska täcka levnadskostnaderna under terminen t.o.m. den dag terminen slutar enligt studiemedelsbeslutet. Först därefter inträder rätt till försörjningsstöd. Högskolestuderande har inget uppehåll mellan hösttermin och vårtermin och ska därför inte beviljas

försörjningsstöd för studieuppehåll då. För övriga studerande kan reducerat försörjningsstöd beviljas för studieuppehållet över jul och nyår.

För att ha rätt till försörjningsstöd under studieuppehåll ska den studerande kunna visa att de i god tid sökt feriearbete då inkomstbortfallet är en förutsebar situation.

Vid studieuppehåll över sommaren ska försörjningsstödet vara reducerat för de första 30 dagarna. Behovet räknas som matpengar, busskort och eventuell hyra som förfaller till betalning under perioden. Motivet till reduceringen är att biståndet anses tillfälligt i avvaktan på lön från feriearbete samt att en månad normalt är den tid man får vänta på inkomst. Om behov kvarstår efter de första 30 dagarna kan försörjningsstöd beviljas. Inkomster från extraarbete som utbetalas under månaden innan studierna avslutas ska räknas som inkomst inför uträkning av behovet första biståndsmånaden. Den som väntar inkomst av arbete eller arbetslöshetsersättning ska beviljas försörjningsstöd mot återbetalning enligt SoL 9 kap. 2 §.

3. EKONOMISKT FÖRSÖRJNINGSSTÖD 4 KAP. 3 § P. 2

Biståndet kan överklagas genom förvaltningsbesvär.

Boende

Försörjningsstöd beviljas till faktiska kostnader för boendet. Förutsättningarna är att bidrags-sökande i möjligaste mån försöker anpassa sin boendekostnad till en för Hedemora godtagbar nivå. Högsta godtagbara boendekostnad är *ej en rättighet* om billigare alternativ finns att tillgå.

Vid längre behov av försörjningsstöd och oskäligt hög boendekostnad ska den sökande uppmanas sänka bostadskostnaden. Innan ett hushåll ställs inför kravet att förändra sin boendesituation ska följande beaktas:

- Bostadens storlek i förhållande till familjemedlemmarnas antal.
- Sociala konsekvenser av en flyttning. Det gäller både barnfamiljer och ensamstående vuxna med sociala problem. För barnfamiljerna måste beaktas konsekvenser för t.ex. skolgång, barnomsorg och socialt nätverk.
- Sökandes ålder och hälsotillstånd samt möjlighet att klara en flyttning.
- Sökandes möjlighet att bli godkänd som hyresgäst pga. exempelvis arbetslöshet, betalningsanmärkningar.
- Sökandes möjlighet att i framtiden med egna inkomster själv klara den höga hyran.
- Andrahandskontrakt vara godkända av hyresvärd.

Om Socialtjänsten efter ovanstående kommer fram till att sökande ska uppmanas ändra sin bostadssituation ska skäligt rådrum ges för att genomföra flyttning eller på annat sätt sänka boendekostnaden. Skäligt rådrum är 3 månader som kan förlängas om sökanden under denna tid påbörjat byte av bostad. Socialtjänsten ska, om sökanden önskar det, vara behjälplig med att diskutera förslag på lösningar med hyresvärderna för att få till stånd t.ex. ett internbyte.

Om sökanden har hög boendekostnad och bedöms kunna flytta men avstår från försök att sänka sin boendekostnad ska bistånd till hyra nedsättas i nivå med vad som sägs om vägledande hyreskostnad.

Om någon som har försörjningsstöd anser sig behöva byta bostad under pågående biståndsperiod och detta medför ökad boendekostnad ska detta ske i samråd med Socialtjänsten. Om den bidragssökande flyttar till dyrare boende utan att samråda med Socialtjänsten ska den tidigare lägre hyran beviljas.

VÄGLEDNING FÖR HÖGSTA GODTAGBARA BOENDEKOSTNAD PER MÅNAD

Ensamstående	3 700: -
Ensamstående med 1 barn	4 000: -
1 – 2 vuxna	4 500: -
Ensamstående med 2 barn	5 000: -
2 vuxna, 1 – 2 barn	5 500: -
1 – 2 vuxna, 3 – 4 barn	6 500: -
1 – 2 vuxna, 5 barn eller fler	7 500: -

Inneboendekontrakt

Sökande som är inneboende räknas inte med i hushållsgemenskapen. Dessa personer ska ha bistånd enligt vanlig norm för ensamstående. Om avtalet mellan hyresvärden och den inneboende innebär att vissa hushållsutgifter som telefon, förbrukningsvaror, ingår i hyran kan normen anpassas efter det. Kontraktsinnehavaren ska visa upp kontrakt och medgivande från hyresvärden om godkänt inneboende.

Vuxen som tidigare betalt hyresdel som inneboende

Hyresdel ska beviljas om den sökande tidigare en period själv betalt hyra. Perioden ska inte ligga mer än tre månader bakåt i tiden och vara av minst tre månaders varaktighet. Hyresdelen räknas ut enligt det beräkningssätt som Riksförsäkringsverket använder. Varje rum räknas, i exemplet, som två enheter och köket som en enhet.

Exempel: Den sökande disponerar ett rum i sina föräldrars bostad om 4 rum och kök, dvs. den sökande disponerar två av totalt nio enheter. Hela bostadskostnaden är 6 000: -/månad. Den sökandes andel av bostadskostnaden bör då beräknas som $(2/9 \times 6000) = 1\,333: -/månad$.

Ungdom under 25 år utan egna inkomster som tecknat hyresavtal

Huvudregeln är att bistånd till boendekostnaden inte ska beviljas om hyresavtalet tecknas under period då den sökande saknar inkomst. Undantag från huvudregeln kan göras om det föreligger starka sociala skäl till flyttning.

Alla socialbidragsärenden gällande ungdomar 18–24 år som söker bostad skall beslutas av Socialutskottet.

Egnahemsboende

Ekonomiskt bistånd kan utgå till driftskostnader och ränta. Ekonomiskt bistånd utgår inte till amortering och fastighetsskatt. Vägledning för högsta godtagbara boendekostnad per månad.

Vid längre behov av försörjningsstöd eller då behovet av ekonomiskt bistånd har sin grund i att den biståndssökandes ekonomi inte tillåter boende i egen fastighet bör frågan om försäljning aktualiseras. Skäligt rådrom ska föregå eventuell försäljning.

Hushållsel

Socialnämnden bör i regel godta den faktiska kostnaden för hushållsel om kostnaderna är skäliga.

För flyttkostnader gällande el-abonnemang utgår ej ekonomiskt bistånd.

Hemförsäkring

Försörjningsstöd till faktisk grundförsäkring utgår vid normalkostnad. Det åligger den enskilde att teckna hemförsäkring till en skälig kostnad.

Arbetsresor

Huvudregeln är att allmänna kommunikationer ska användas. Undantagen är personer med oregelbunden arbetstid och arbetande förälder med barn inom barnomsorgen i annan kommunal del samt när allmänna kommunikationer ej finns. För 2007 godkänns faktiska bensinkostnader med 21 kr/mil enligt konsumentverkets rekommendationer. Denna bensinkostnad omfattar kostnader för bränsleutgift, skatt, besiktning, försäkring, reparationer, service, däck.

Arbetstagare skall med resor hänvisas till Skattemyndigheten för jämkning.

Sjukresor

Resor som är nödvändiga för att vården ska kunna genomföras, eller resor som är nödvändiga för att hämta ut föreskrivna läkemedel, hjälpmedel och förbrukningsmaterial ska hänvisas till landstingets sjukreseadministration. För den del som ej ersätts av landstinget (egenavgift) kan ekonomiskt bistånd erhållas.

Läkarvård

Faktiska styrkta kostnader med beaktande av högkostnadsskyddet.

Om landstingets befintliga resurser avböjs av sökanden, beviljas ej bistånd till privat behandling.

Medicinkostnader

Faktiska styrkta kostnader med beaktande av högkostnadsskyddet. Den sökande ska uppmanas teckna Apotekskonto.

Behov av medicin vid egen försörjning skall alltid styrkas av behandlande läkare.

Glasögonkostnad

Kostnadsförslag ska alltid inforas före beslut. Kostnad för erforderliga glas beviljas. Glasögonbågar beviljas till lägsta pris, dock högst 1,5 % av basbeloppet. Linser godkännes om medicinska indikationer finns. Läkarintyg krävs.

Personer som kan bli aktuella är de som under längre tid levt på försörjningsstödet nivå eller haft motsvarande inkomster och därmed inte haft möjlighet att bekosta glasögon.

Avgift till fackförening och/eller arbetslöshetskassa

Faktiska styrkta avgifter godtas.

Avgift till hyresgästföreningen

Beviljas ej.

Kosttillägg vid vissa sjukdomar

Skälet till behovet av särskild kost ska alltid styrkas med läkarintyg. Det ska framgå av intyget hur länge läkarens bedömning gäller. Tillägget kan göras för fördyrad kost enligt Konsumentverkets beräkningar av förhöjda matkostnader vid olika kostbehov.

Umgängeskostnader

Barnet skall ha rätt till umgänge med den förälder som det inte bor tillsammans med. Barnets föräldrar har ett gemensamt ansvar för att tillgodose detta. Särskilt förordnande vårdnadshavare har ett motsvarande ansvar. (FB 6 kap. § 15).

Umgängesföräldern kan ansöka om bistånd till umgängeskostnader som utgör reducerat försörjningsstöd och en umgängesresa för barn som tillfälligt är medlemmar i hushållet. Det reducerade försörjningsstödet omfattar följande normposter:

- Livsmedel
- Hälsa och hygien
- Lek och fritid

Reducerat försörjningsstöd i form av umgängeskostnader beviljas för 6 dagar per månad. På sommaren och större lov beviljas 30 dagar fördelat under året.

Bistånd till umgängesresa beviljas inom Sverige. Dock högst en resa per månad med det billigaste färdssättet.

4. EKONOMISKT BISTÅND (4 KAP. 1 §)

Beslut kan överklagas genom förvaltningsbesvär

Flyttning

Flyttkostnad kan beviljas till lägsta möjliga kostnad om flyttning förväntas bli till verklig hjälp för den enskilde och hans familj och då flyttningen inte kan bekostas med egna medel.

Möbelutrustning/husgeråd/TV

Hemutrustning eller del av hemutrustning kan beviljas när det finns ett förväntat långvarigt socialbidragsbehov eller inkomster i nivå med normen kan beviljas bistånd till del av eller full grundutrustning för hemmet. Bistånd prövas utifrån det *faktiska behovet och sökandes egna* möjligheter att skaffa nödvändig utrustning.

Särskilda hänsyn ska tas till barnfamiljens behov. Ungdomar som flyttar hemifrån är i normala fall inte berättigade till möbelutrustning.

TV beviljas när det föreligger synnerliga skäl och vid långvarigt behov av försörjningsstöd med ett belopp av högst 4 % av basbeloppet.

Telefon

Kostnad för telefon ingår i normen. Installationskostnader godkänns endast vid speciella behov. Depositionsavgift beviljas inte, andra billigare alternativ finns idag att tillgå.

Tvättmaskin

Bistånd till inköp av tvättmaskin kan beviljas i följande fall:

- Medicinska skäl till att tvätta mycket mer än normalt. Behovet ska styrkas med läkarintyg.
- Fysiskt eller psykiskt funktionshinder som gör det omöjligt att använda fastighetens tvättstuga. Behovet ska styrkas med läkarintyg.
- Behovet kan inte tillgodoses på annat sätt t.ex. genom handikappsersättning eller hjälp i hemmet.

Om behov att tvättmaskin uppstått på grund av att fastigheten saknar tvättstuga ska sökande hänvisas till hyresvärden eller hyresnämnden.

Hyresskulder

Hyresskuld ska avbetalas genom avbetalningsplaner med hyresvärd.

Undantag kan göras för hyresskuld i följande fall:

- Skuld som uppstått under tid då sökande ej haft egna inkomster som räcker till hyran. Om ansökan gjorts hade han eller hon haft rätt till bistånd.
- Då de sociala konsekvenserna för barnen i familjen skulle bli för stora vid eventuell avhysning.
- För gamla och sjuka där alternativt boende inte går att ordna.
- Om eventuell avhysning riskerar medföra social utslagning och/eller försämrad möjlighet till egen försörjning.

Beslut skall fattas av sektionschef

El-skulder

El-skuld ska avbetalas genom avbetalningsplaner med elleverantören. Undantag kan göras för synnerliga skäl.

Beslut skall fattas av sektionschef

Psykoterapi/Alternativ medicinsk behandling

Beviljas ej i normalfallet. Psykoterapi är sjukvårdshuvudmannens ansvar. Huvudprincipen är därför att bistånd till kostnad för psykoterapi inte ska beviljas. Den som söker sådant bistånd ska hänvisas till vårdcentral eller öppen psykiatrisk mottagning.

Tandvård

Vid bedömningen om tandvård skall beviljas måste hänsyn tas till den enskildes möjligheter att inom rimlig tid själv bekosta vården. Personer som kan bli aktuella är de som under längre tid levt på försörjningsstödets nivå eller haft motsvarande inkomster och därmed inte haft möjlighet att bekosta erforderlig tandvård.

Vid beslut om tandvårdskostnader ska alltid kostnadsförslag infordras.

Avgifter för vård och omsorg

Hänvisning till vård och omsorgsförvaltningen angående möjligheten till eventuell nedsättning eller avgiftsbefrielse.

Sjukhusvård – egenavgifter

Bistånd till egenavgift vid sjukhusvård beviljas inte. Undantag kan göras för personer som har försörjningsstöd eller inkomster i nivå med normen.

Barnsomsorgskostnader

Barnsomsorgsavgift som är grundad på rätt inkomst och omsorgstid beviljas till faktiska kostnaden vid behov.

Spädbarnsutrustning

Den har haft långvarigt behov av försörjningsstöd eller inkomster i nivå med normen kan beviljas bistånd till del av eller full grundutrustning för spädbarn. Bistånd prövas utifrån det *faktiska behovet och sökandes egna* möjligheter att skaffa nödvändig utrustning. Bistånd till hel spädbarnsutrustning beviljas med högst 15 % av basbeloppet och innefattar en grundupp-sättning kläder, säng med sängutrustning och begagnad barnvagn. Kostnaden för barnvagn beräknas utgöra ungefär halva beloppet och kostnad för säng med utrustning ca en fjärdedel.

Bistånd till begagnad barnvagn kan beviljas om behovet inte kan tillgodoses genom försäljning av befintlig liggvagn.

Bilnehav

Huvudregeln är att bilen anses vara en realiserbar tillgång vid biståndsbedömning.

Följande undantag föreligger:

- Då biståndet bedöms kortvarigt.
- Då socialmedicinska skäl föreligger.
- Då allmänna kommunikationer saknas.
- Då innehavet av bil bidrar till den egna försörjningen.

Vid punkt 2 – 4 accepteras innehav av bil vid bedömning av bistånd, till ett värde av 40 % av basbeloppet. Kostnad för omkostnader, reservdelar och reparationer för bilen beviljas ej. I vissa fall kan bistånd beviljas till skrotning av fordon.

5. ÖVRIGT EKONOMISKT BISTÅND 4 KAP. 1 §

Beslut kan ej överklagas genom förvaltningsbesvär

Skuldsanering

Den enskilde hänvisas till budgetrådgivning och skuldrådgivning.

Rekreation

Huvudprincipen är att bistånd till rekreationsresor inte ska beviljas. För ensamstående vuxen ska bistånd prövas mycket restriktivt och endast ges när det finns sociala eller medicinska skäl för en resa till anhörig i rehabiliterande syfte.

Undantag kan göras för barnfamiljer som haft långvarigt bistånd och som inte beräknas få egna inkomster inom överskådlig tid. Behovet ska prövas utifrån barnens behov av miljöombyte och extra stödsinsats, t.ex. barns skolresor, lägerverksamhet eller kolonivistelse. Rimligheten i biståndsnivån ska prövas i varje fall.

Begravningskostnad

Bistånd till begravningskostnader beviljas i de fall där dödsboets tillgångar inte är tillräckliga för att täcka skäligen kostnad för begravning. Vid bedömning av dödsboets betalningsförmåga ska begravningskostnader gå före betalning av skulder för hyra, hushållsel, telefon etc. Hänsyn ska tas till tillgångar i form av t.ex. försäkringar. Bistånd som beviljas med villkor om återbetalning kan återkrävas enligt 9 kap. 2 § SoL. Skäligen kostnad för begravning innefattar:

- Tjänster som begravningsbyrån utför upp till en kostnad av 40 % av basbeloppet. Inkluderar t.ex. kista med dekorationer, svepningsarbete, urna, transport och arvode. Enligt begravningslagen täcker begravningsavgiften lokal bisättning/visning, lokal för begravningsceremoni (med eller utan kristna symboler), kremering, gravöppning, gravplats (kist- eller urngrav) 25 år.
- Gravsättning samt vissa transporter. Dödsbo står för övriga kostnader t.ex. för kistbärare, minnesstund, transporter till bisättning/begravningsceremoni och gravsten.
- Transport till familjegrav om den finns på ort i Sverige.
- Dödsannons 70 mm.
- Gravsten till en kostnad av högst 7 600: -.

Bistånd till kostnader för ovan beviljas för begravning i Sverige. Detsamma gäller personer som avlider utomlands och anhöriga vill ta hem kroppen för begravning. Vill anhöriga begrava den döde utomlands eller i Sverige under former som medför väsentliga fördyrande kostnader beviljas bistånd med faktiska kostnaden dock högst 40 % av basbeloppet. Detta motsvarar ungefärlig genomsnittskostnad för en vanlig begravning i Sverige. Kostnaden därutöver får de anhöriga själva stå för om inte synnerliga skäl talar emot det. Bistånd till kostnad för begravning av minderårig prövas i förhållande till vårdnadshavarens ekonomiska situation. Bistånd till jordbegravning av dödfött barn beviljas till den som önskar sådan.

SAMARBETSRUTINER MELLAN EKONOMIGRUPPEN OCH MISSBRUKSGRUPPEN I HEDEMORA

AKTUALISERING AV PERSONER

Från ekonomigruppen till missbruksgruppen.

1. Upplysning om möjligheten att söka hjälp på missbruksgruppen då det handlar om funderingar kring eget missbruk eller anhörighetsproblematik – i fall då problemet inte tagit överhanden.
2. Hjälpa personen skriva en egen ansökan eller skriva en anmälan om behov av missbruksutredning eller boka tid på missbruksgruppens ärendedragning för att aktualisera ett ärende då missbruket behöver utredas.
3. Boka ett gemensamt besök om behov av information och rådgivning föreligger. Det är dock ej säkert att personen som är med vid besöket blir handläggare om ärendet blir aktuellt i missbruksgruppen.

Från missbruksgruppen till ekonomigruppen.

1. Upplysning om möjligheten att söka hjälp att gå igenom sin ekonomiska situation och ansöka om ekonomiskt bistånd genom att kontakta mottagningssekreteraren för information och bedömning – i fall då personen själv kan göra detta.
2. Hjälpa personen genom att kontakta mottagningssekreteraren då missbruket påverkar personens tillvaro på ett sådant sätt att det ej är lämpligt eller möjligt göra en fristående ekonomisk bedömning.
3. Boka ett gemensamt besök med (mottagningssekreteraren eller någon annan?) då institutionsvistelse är planerad för att få hjälp med en ordentlig genomgång av ekonomin både för att se om rätt till ekonomiskt bistånd föreligger samt om möjlighet att betala egenavgift föreligger.

SAMVERKAN

Då ett ärende blir aktuellt i en grupp och handläggaren ser att det även är aktuellt på annan grupp ska vi tala med varandra och vid behov tillsammans med klienten göra en arbetsplan. **Båda grupper kan initiera att detta behov finns.**

GENOMFÖRANDEPLAN

Ska användas i de flesta gemensamma ärenden, under motivations- eller utredningstid, i väntan på behandling, under behandling, efter behandling etc. Arbetsplanen utgör ett praktiskt hjälpmedel och underlättar för såväl klient som handläggare. Förändras och aktualiseras efter behov och situation. Ska innehålla de mycket konkreta målsättningar man gemensamt kommit fram till för den närmaste framtiden – se bilaga.

Ansvarig för genomförandeplan är socialsekreterare på missbruksgruppen.

Ekonomiskt bistånd för personer i Hedemora kommun

Utreds och beslutas alltid av ekonomigruppen i vanliga fall. Genomförandeplan används i gemensamma ärenden.

Undantag 1; Vistelse på avgiftningsavdelning t ex avd 65 i Falun

Om personen under avgiftning är öppen för att göra någonting åt sitt missbruk får socialsekreterare på missbruksgruppen inleda utredning samt vid behov i denna utredning bevilja fickpengar beräknat på 1273 kr/30 dagar i form av övrigt ekonomiskt bistånd. Är inte missbruksgruppen på plats får 1: e socialsekreteraren på ekonomigruppen besluta.

Undantag 2; Under utredningen kan 1: e socialsekreterare på missbruksgruppen besluta om kostnader i samband med utredningen

I utredningsärendet vilket kan handla om infobesöksresa till behandlingshem etc. och räknas som övrigt ekonomiskt bistånd.

Undantag 3; Vid placering på institution av något slag för utredning, behandling etc.

Då någon ska placeras behövs ett trepartssamtal där **handläggaren på ekonomigruppen ansvarar för den ekonomiska utredningen** i ärendet och **handläggaren på missbruksgruppen svarar för arbetsplan** i ärendet. Handläggarna bör ha pratat med varandra innan mötet. Vi behöver utgå från normen för att se huruvida personen har rätt till något ekonomiskt bistånd under placeringstiden för kostnaderna hemma i form av hyra, el, fackavgifter mm vilket beslutas av ekonomigruppen. Om personen ej har inkomst beviljas även under placeringstiden fickpengar 1273 kr/30 dagar samt vid behov hygien enligt norm och klädbidrag enligt norm och lokala resor enligt norm samt kan individuellt behov av medicin etc. bedömas tillsammans av ekonomihandläggaren och missbrukshandläggaren. Detta beviljas då av 1: e socialsekreterare på missbruksgruppen i form av övrigt ekonomiskt bistånd i placeringsärendet.

Individuell bedömning behövs då behandlingshemmen har olika policyn både i vad de ger och vad de kräver.

Vid akuta placeringar kan det i praktiken vara omöjligt att ses tillsammans före placeringen - då görs ovanstående gemensamt på praktiskt bästa vis så fort det är möjligt att genomföra.

Under placeringen kan 1: e socialsekreterare på missbruksgruppen även bevilja ekonomiskt bistånd i form av behandlingskostnad t ex då det handlar om resa till eller från behandlingen eller om behandlingshemmet har speciellt krav på klädutrustning etc.

När det handlar om personer med inkomst behöver samma ekonomiska beräkning göras då vi behöver veta dels om pengarna räcker och de behöver veta vad de förväntas betala samt behöver vi veta om de har råd med egenavgiften på 80 kr/dygn som ska uttas från kommunens sida då så är möjligt.

Ekonomiskt bistånd vid planerade permissioner hemma och utsluss hem sökes vid och beslutas av ekonomigruppen såvida inte detta ingår i kostnaden för behandlingen.